

гігієни не все так погано – вона входить у першу десятку країн, посідаючи 8 місце, за ціною конкурентоспроможністю – 45 місце, за показниками розвитку туристичного сервісу – 71, за рівнем міжнародної відкритості – 78, за інфраструктурою повітряного транспорту – 79, за наземною і портовою інфраструктурою – 81, за націленістю на туризм – 90, за природними ресурсами – 115, за людськими ресурсами і ринком праці – 41, за готовністю ІКТ – 81, за культурними ресурсами і діловими поїздками – 51, за показниками екологічної стабільності – 97 місце. Відповідно до загального індексу туристичної конкурентоспроможності Україна в рейтингу 136 країн займає 88 місце [3].

Отже, забезпечення пріоритетності стратегічного розвитку ринку туристичних послуг в Україні сприятиме зростанню конкурентоспроможності туристичної галузі на світовій арені, зміцненню економіки країни, наповненню державного бюджету, зростанню добробуту українських громадян, збереженню історико-культурної спадщини, піднесенню духовного потенціалу суспільства.

Література:

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
2. Світова туристична організація UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unwto.org>
3. Лотши О. Я. Стратегічні підходи розвитку ринку туристичних послуг в Україні / О. Лотши // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: “Економіка і менеджмент”. – № 25. – Ч. 1 – 2017. – С. 134-138.

Ольга СМОЛІЙ

студентка факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ

Інноваційна діяльність є одним із найважливіших факторів економічного розвитку, а освоєння інновацій стало головною умовою забезпечення конкурентоспроможності економіки. В Україні зростає розуміння виняткової ролі науки та інновацій у національній економіці в контексті євро інтеграційних орієнтирів розвитку. Проте попри загальне визнання високого значення інноваційних процесів для національного господарства, сучасний стан системи їх фінансового забезпечення, як одного з ключових чинників інноваційної діяльності, свідчить про неспроможність створити необхідні умови для реалізації існуючого інноваційного потенціалу. Відсутність належного фінансового забезпечення, концентрації та ефективного використання наявних фінансових ресурсів стримує процес активізації інноваційної діяльності та знижує вагомість впливу на ефективність економічних інновацій. Особливістю фінансового забезпечення інноваційної діяльності в Україні є обмеженість

вибору джерел фінансування. В Україні джерелами фінансової підтримки інноваційної діяльності є: кошти Державного та місцевих бюджетів; власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ; власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності; кошти (інвестиції) фізичних і юридичних осіб; інші джерела, не заборонені законодавством України. У фінансово-господарській діяльності суб'єктів інновацій у більшості випадків згадані форми оптимально поєднуються. Кожне підприємство формує власну модель фінансового забезпечення, якою визначає склад і структуру джерел фінансування.

У табл. 1 проаналізовано структуру джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні за 2010-2015 рр., визначено частку фінансових ресурсів, які виділяла держава.

З табл. 1 видно, що у структурі джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні стабільно переважали власні кошти, крім того їхня частка характеризувалася тенденцією до зростання – з 59,3% у 2010 р. до 97,2% у 2015 р.

Таблиця 1

Структура джерел фінансування інноваційної діяльності в Україні за 2010-2015 рр. [3]

Джерела фінансування	2010	2013	2014	2015
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0
Зокрема за рахунок коштів				
Власних	59,3	72,9	85,0	97,2
Державного бюджету	1,1	0,3	4,5	0,6
Місцевих бюджетів	0,1	1,6	0,1	0,1
Позабюджетних фондів	0,0	0,0	0,4	0,0
Вітчизняних інвесторів	0,4	1,3	0,1	0,1
Іноземних інвесторів	30,0	13,1	1,8	1,2
Кредитів	7,8	6,6	7,3	0,7
Інших джерел	1,3	4,2	0,8	0,1

За результатами аналізу підтверджено, що участь держави у підтримці інноваційної діяльності є вкрай низькою. Це змушує підприємства використовувати інші джерела фінансових ресурсів із метою проведення інноваційної діяльності. У розвинутих країнах одним із найбільш розповсюджених методів фінансового забезпечення інноваційної діяльності є залучення коштів сторонніх інвесторів, що, зокрема, здійснюється і через емісію акцій компанії. Останнім часом в Україні активізувався такий тип фінансових інвесторів, як бізнес-ангели. Ними є заможні люди з багатим практичним досвідом у певній галузі економіки, які мають можливість і бажання, з різних причин, ризикнути частиною власних коштів. Українська асоціація бізнес-ангелів (UAngel) об'єднує підприємців та інвесторів на місцевому та міжнародному рівнях, а його головною ціллю є пошук проектів для спільного інвестування. Це зменшує ризики для кожного ангела та заодно підвищує шанси на успіх стартапу – завдяки спільному досвіду та знань ангелів. Середній рівень вкладень українських бізнес-ангелів в вітчизняні

інноваційні проекти вищий за аналогічний показник у Європі та США. Середній чек одного ангела в угоді складає в середньому 48 тис. дол., тоді, як бізнес-ангел у Європі інвестує в середньому 20 тис. дол., а в США – 25 тис. дол. Кожен третій вітчизняний бізнес-ангел «вклав» в технологічні компанії до півмільйона доларів за час своєї інвестиційної діяльності, вважаючи, що сильними боками українських інноваційних проектів є технологічна експертиза та вдала ідея [5]. Протягом останніх років члени UAngel вклали гроші в 87 проектів на загальну суму 7 млн. дол. З червня 2014 р. асоціація збільшилася в три з половиною рази, і на цей момент об'єднує 35 інвесторів [5].

Поширеними в Україні також є венчурні фонди. В Україні венчурні фірми поки не виконують покладених на них функцій. За даними Української Асоціації Інвестиційного Бізнесу кількість венчурних інститутів суспільного інвестування в період із третього кварталу 2010 р. по другий квартал 2016 р. зменшилася з 1031 до 978 організацій, тобто на 5,2%. У третьому кварталі 2016 р. кількість венчурних ІСІ зросла до 990 одиниць. Тоді вартість чистих активів венчурних ІСІ зростала, хоч і незначними темпами – з 145233,9 млн. грн. у третьому кварталі 2013 р. до 204040,7 млн. грн. у третьому кварталі 2016 р. (на 40,5%) [6].

На сучасному етапі розвитку національної економіки головними проблемами фінансового забезпечення інноваційної діяльності українських підприємств залишаються: недосконалість нормативно-правової бази; недостатнє фінансування зі сторони приватного сектора; низький рівень банківського кредитування; відсутність механізму перерозподілу інвестиційних ресурсів населення на користь інноваційного сектора; несприятливий інвестиційний клімат для іноземних інвесторів тощо. Погіршення фінансового клімату інноваційного розвитку в Україні можна пояснити підвищенням прояву макроекономічних, політичних, а також фінансових ризиків, що ускладнили функціонування цього сектору. Підвищили фінансову нестабільність і слабкість фінансового сектора. Усе це свідчить про необхідність підвищення масштабу державного регулювання у сфері реалізації інноваційної моделі розвитку української економіки. Оскільки в останні роки, реальний сектор втратив зацікавленість до інноваційної діяльності та об'єктивно не забезпечує її фінансування.

Для здійснення інноваційної діяльності, що характеризується досить високим ступенем невизначеності й ризику, необхідно використовувати різноманітні джерела фінансування, оптимізуючи тим самим адаптивність промислового підприємства до кон'юнктури ринку. Зважаючи на світові тенденції та вітчизняний стан економіки, ураховуючи низку існуючих проблем у сфері інноваційної діяльності, можна внести такі пропозиції щодо вдосконалення її фінансового забезпечення:

– з метою збільшення власних джерел фінансування законодавчо закріпити й ефективно впроваджувати механізм пільгового оподаткування інноваційної продукції підприємств, застосовувати прискорену амортизацію основних засобів;

– збільшувати обсяг бюджетного фінансування за рахунок перерозподілу поточних видатків на користь капітальних;

– впроваджувати пільгові банківські ставки за кредитами для інноваційних підприємств;

– розвивати та посилювати дії фінансово-кредитних інститутів, що забезпечують безперервність фінансування інноваційних проєктів (венчурні компанії).

Ці заходи потребують: створення спеціальних умов оподаткування; сприятливого інвестиційного клімату (підтримку політичної та макроекономічної стабільності); формування прозорої нормативно-законодавчої бази; упровадження системи гарантій фінансових ризиків.

Література:

1. Левицька С.О. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні / С.О.Левицька // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка». – 2017. – Вип. 4 (32). – С. 55-58.

2. Почтовюк А.Б. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств в сучасних умовах / А.Б.Почтовюк // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. - 2016. - № 3 (75). – С. 133-140.

3. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Тарасюк М.В. Сучасний стан реалізації інноваційної політики України та її фінансове забезпечення / М.В. Тарасюк, О.В. Малайчук // Економіка та держава. – 2017. - № 1. – С. 19-24.

5. Українська асоціація бізнес-ангелів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uangel.com.ua/#third>.

6. Українська Асоціація Інвестиційного Бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/analituaib/publ_ici_quart.html.

Анна СПЯК

студентка факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Ринок банківських послуг є однією із важливих складових сучасної ринкової економіки та фактором її зростання. Незважаючи на широко представлене у спеціальній літературі дослідження сутності поняття “фінансовий ринок”, у науковій літературі немає єдиного підходу до визначення сутності дефініції “ринок банківських послуг”. На нашу думку, є доцільним визначати сутність ринку банківських послуг виходячи із загальних підходів щодо розуміння ринку як економічної категорії. У цьому контексті